

02. dec.

Apeqquteqaat aallaavigalugu inuit innarluutillit uagut inuiaqatigiittut pitsaanerusement ilaatinneqalernissaat angusinnaaneripput apeqquteqaatigalugu saqqummiussamik siunnersuut. Qanoq iliuuseqarnikkut ilumoortumik piviusorsioortumillu inuit timimikkut innarluuteqartut innarluutillit pillugit inatsisimmi pineqartut ilinniartitaanermi aqqissuussinermut kingornatigullu suliffeqarfinnut isertinneqarsinnaappat? Qanoq ililluta ilinniartiitaanikkut aqqissuussineq initunerusoq aammalu suliffeqarfeqarneq inunnut timimikkut innarluuteqartunut periarfissiineq pilersissinnaavarput?

(Inatsisartunut ilaasorta, Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit)

Inuit annertuumik innarluutillit ilinniartitaanissamik qanoq iliorluniallatuulli neqeroorfigineqartalernissaat pillugu pilersitsinissaq siunertaralugu, matumani Aspergers Syndromimik nappaatillit ilanngullugit apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartut oqallinnissaannik siunnersuut.

(Inatsisartunutilaasortat, Siumut)

Inatsisartut suleriaasiat § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu Siumukku inuit annertuumik innarluutillit ilinniartitaanissaannik iliuusissamik ujartuineramik, ilaatigut Aspergers Syndromimik innarluutillit ilanngullugit iluarsiivigineqarnissaannik oqallinnissamik siunnersuutaat aamma Agathe Fontain Inuit Ataqtigiinneersup innarluutillit qanoq akuutinneqarnerulernissaannik aamma ilinniartitaanikkut pitsaanerusement atugassaqtitaanerannik ujartuina pillugu oqallisissatut siunnersuutit marluk imak Siumumiit oqaaseqarfigissavagut.

Nuannaarutigivarput Siumukku innarluutillit atugaannut ilinniartitaanerup iluani aqqissuusseqqinnissamik ujartuinnikkut aqutissatigut pitsanngorsarusunnerat, qaqilerusummatigillu qutsavigaagut saqqummiussinerat. Tassungalu ilaatigut assingusumik Agathe Fontain-p innarluutillit annerusement periarfissatigut ilinniartitaanikkullu nukittorsaavigineqarnissaat pillugit oqallisissatut saqqummiussimmat. Inuiaqatigiinni utaqqineqarnera aammalu iliuuseqarfigineqartariaqavinnerannik naalaartut sinerissatsinniittut arlallit ilisimavavut.

Innarluutiliinnarnit sinaakutissat utaqqineqanngillat, ilaqaasulli aamma qanigisat allat pineqartut utaqqivaat. Taamaattumik pingaartuuvoq partiit akimorlugit uku oqallisissiat ataatsimoorfiginissaat suleqtigiissutigissallugit.

Siumut anguniakkami ilaatigut makku ersarissumik piviusunnortikkumallugit siunnissamavai: Nunatsinni innarluutillit ikiorserneqartarfii isumagineqartarfiiilu pitsanngorsanngorsarneqarnissaat, atukkamikkullu naleqqussarneqarnissaat suliniutigiumallugu. Innarluutillit sulisinnaasut sulerusuttullu isumagineqartarnissaat suliffitsigullu naleqquttunik aqutissiuunneqarnissaat piorsarneqassa-soq, taamatullu pisariaqartitsineq naapertorlugu illoqarfinni nunaqarfinnilu aamma pitsanngorsaasoqarnissaa anguniarneqartariaqartoq pingaartitamittut Siumukku isigaat.

Innarluutillillu avatangiisiinut naleqquttunik piorsaavigineqarnissaat pillugit innarluutillit akuusinnaanerulernissaannik atortutigut periarfissatigullu aqqiivigineqarnissaat sulissutigiumaneqarpoq.

Pingaartumik innarluuteqalerneq piinnarlugu siusinaartumik soraarnerussusiaqartarneq qaanger-niarlugu sulisinnaasuserli aallaavigalugu imminut napatissinnaaneq anguniarneqartuni ilaavoq. Tamanna aamma Agathe Fontain oqariartuummini ersersikkaa malugineqarsinnaavoq.

Qulequttani marluusuni pineqarpoq qanoq ililluta innarluutillit ilinniartitaanikkut aaqqissuusinerup aamma suliffeqarnikkut inunnut timikkut innarluutillit periarfissaanik pitsaanerusunik ujartuinikkut aaqqissuussisoqarsinnaallunilu aqutissiuisoqarsinnaaneranik.

Tassunga tunngatillugu assersuutigisinnaavarput Sisimiuni Højskole qanoq innarluutilinnut naleq-qussagaangitsigisumik sananeqarsimanera uppenarsillugu ataatsimiititaliamiit ukiaq angalagatta takugatsigu. Ajornartorsiut arlalitsigut iluarsiivigineqarnissaa pingaartinneqartariaqarsorivarput. Isumatusaarnerussannginnerpa illuutip aserfallatsaalineqarnissaanut iluarsaanneqarnissaanullu Namminersorlutik Oqartussat Kommunnillu ataatsimoorlutik aningaasaliinermikkut tapiissuteqar-pata.

Nunat allat nunatta avataaniittut qanoq innarluutilinnut atugassanut naleqqusaasarsimanagerat aaqqis-sussisarnerallu ilisimasassarsiorfiginissaat pitsaasusaaq. Innarluutillit susinnaasutut isigalugit naleqquttunik ilinniartitaanikkut suliffeqarnikkullu maleruassiuunneqarsinnaapput. FN innarluuti-linnut konventiona qiviaraanni tassuunakkut takuneqarsinnaavoq Naalagaaffiup akuerisaa naaper-torlugu nunatta iluani aaqqissuusisariaqartugut.

Isumatusaarnerussaaq innarluutillit ilinniartitaanikkut suliffimmullu naleqqussarsinnaanissaannik aqutissiuutissallugit. Sulisinnaassutsikkut takutinneqartarpoq nammineq susinnaasutut akuutinne-qaraanni inuttut naleqassuseqarneq qanoq ineriartorsinnaatigilertartoq.

Politikkeritut ilisimavarput aporfissamik eqqarsartooq tamatigut akimmiffissaqartuaannarmat, periar-fissanilli eqqarsartooq aqutissanik nassaassaqartuaannartoq. Nunarput aningaasatigut inuttullu pingaartitatigut ineriartortumik sunniutilimmillu siuariartussappat innarluutillit peqataatinnissaat pingaartuuvoq. Akisussaaffik tamatsinniippoq. Pisortanit akisussaasunit, kommuninit, kattuffinnit innuttaasuniillu.

Siumut isigisumik isigaluta innarluutilittatta atugaat ataatsimoorluta pitsanngorsarsinnaavarput. Unammissutaanngillat, kisianni nukiit tamaasa atorfissaqartippagut. Pissutsit oqinnerulersissagut-sigit ilinniartitaanikkut pissutsit allanngortittariaqarpagut, kommuniniillu sullissineq ilaatigut uani aamma eqaallisarneqassappat inatsisit pioereersut ilaatigut allanngortittariaqarpagut, kivinniagar-pummi tamatta peqataaffigisariaqarparput.

Taamatut oqaaseqarluta Siumup inatsisartuni ilaasortaataa Agathe Fontain IA-meersullu apeqqu-teqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuutaanut qujalluta Siumumiit oqaaseqarfigaarput.

Laura Táunâjik
Siumut